

Ohroženým dětem mohou významně pomoci lékaři. Stačí jen vědět, s kým a jak spolupracovat

Funkční systém preventivních služeb ohrožených dětí a jejich rodin může fungovat právě díky zapojení všech aktérů. Zodpovědnost za psychickou, fyzickou a sociální pohodu nenesou kromě rodičů jen sociální pracovníci, ale i zdravotnický personál. Ten tvoří jednu z hlavních součástí, bez které se systém prevence ohrožených dětí a rodin obejde jen těžko. Jak nejlépe spolupráci navázat?

V praxi bývá významnou překážkou spolupráce přílišný „rezortismus“, kdy se jednotliví odborníci zaměřují na pomoc dětem a jejich rodinám v rámci svých oborů, ale nejsou zapojeni do multioborových týmů a nespolečně pracují s ostatními aktéry systému prevence ohrožených

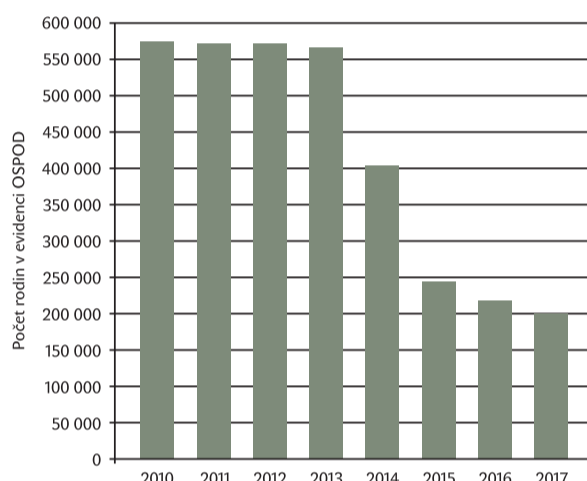
děti. Přitom „napojení se“ lékařů a sester na síť preventivních služeb zahrnujících jednotlivé aktéry napříč různými oblastmi (zdravotnictví, školství, sociální služby, apod.) je velkou pomocí nejen pro děti a jejich rodiny, ale i pro samotné lékaře a zdravotní sestry, pokud se snaží postupovat

maximálně zodpovědně. V současné době mnoho lékařů vnímá svou roli v systému hlavně ve spolupráci s Orgánem sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD), kam na vyžádání zaslá zprávy, jsou nápomocni soudům a plní své oznamovací povinnosti. Situace je však často mnohem složitější. Při běžné návštěvě dětského pacienta u lékaře (např. u pediatra při preventivní prohlídce, očkování, nemoci dítěte apod.) může být obtížné zachytit určité signály ohrožení či nenaplňování potřeb, zvláště je-li situace teprve na začátku. Řeč je o případech, kdy není oznamovací povinnost zcela zřejmá. Pokud se lékaři „jen něco nezdá“ např. ma-

minka je nespokojená, rodičovské schopnosti a dovednosti jsou spíše na nižší úrovni, dítě se častěji stěhovalo, rodiče se rozvádí apod., ale rodič sám nic neřekne (nepožádá o pomoc), tak lékař většinou v dané situaci dále už nic nepodniká. Přitom je to právě ten okamžik, kdy nastartování preventivních opatření a správně nasměrovaná podpora může významně dítěti a jeho rodině pomoci. Jak tedy postupovat? Co se situací může učinit přímo lékař? Případně, jak více zapojit zdravotní sestry, které s dětmi a jejich rodiči přijdou do kontaktu i mimo ordinaci a samotné zdravotní úkony?

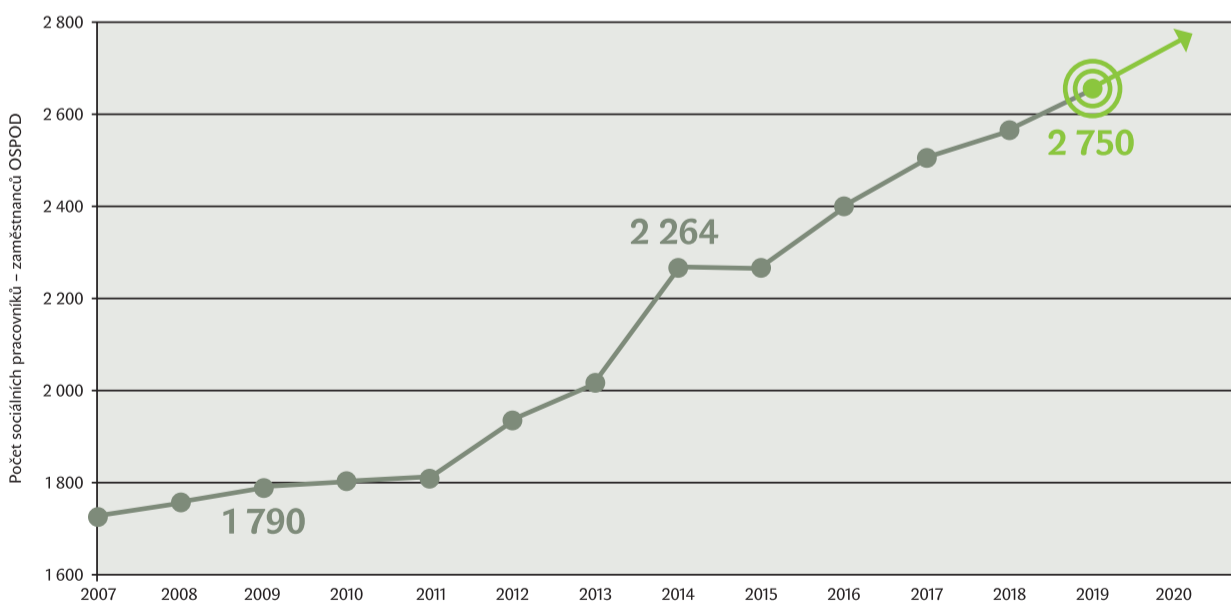
Počet rodin v evidenci OSPOD

Snížení počtu rodin, které jsou v evidenci OSPOD, od roku 2010 do 2017 skoro o 2/3 (a to díky zavedení nových metod sociální práce, jako je např. vyhodnocování situace dítěte a jeho rodiny, individuální plánování, případové a rodinné konference – metodická činnost MPSV od r. 2009, novela ZSPOD v roce 2013, zlepšení sítě služeb pro rodiny s dětmi).

	2010	2011	2012	2013
Počet rodin v evidenci OSPOD	575 392	572 733	571 493	566 190
	2014	2015	2016	2017
Počet rodin v evidenci OSPOD	404 597	243 915	218 333	200 490

Zvýšení počtu sociálních pracovníků – zaměstnanců OSPOD

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet sociálních pracovníků – zaměstnanců OSPOD	1727	1757	1790	1803	1808	1934	2015
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Počet sociálních pracovníků – zaměstnanců OSPOD	2264	2263	2395	2500	2560	2650	2750

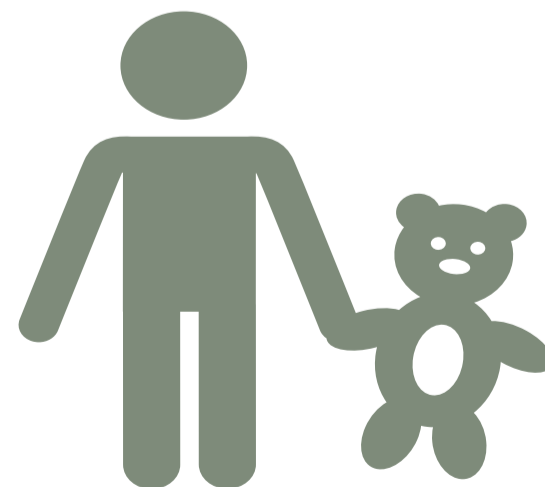
Možnosti spolupráce s dalšími aktéry preventivních služeb

- **Předání kontaktu, kontaktování sítě návazných služeb** dle povahy problému – významná role zdravotní sestry, která může rodině hodně pomoci v kontaktování služby a „udělení prvního kroku“ (např. se sociálně aktivizačními službami, psychologem, střediskem výchovné péče, apod.). Tento krok samozřejmě vyžaduje aspoň základní znalost návazných služeb, jejich aktuální kontakty a určité seznámení se s danými službami (jakou pomoc pro své klienty poskytují).

- **Anonymní konzultace s OSPOD** (popis toho co se děje, jak to vidí, co mohou dělat v dané situaci, bez udání konkrétních jmen). V případě odkázání na další preventivní služby je nutné opět mít základní znalost těchto služeb.

- **Mezioborová spolupráce v rámci různých skupin zaměřených na prevenci ohrožení dětí a rodin** (kde je možné načerpat základní znalosti, seznámit se s dalšími aktéry preventivních služeb, získat i osobní kontakty na konkrétní odborníky v dané problematice) a aktivně se zapojit do řešení a fungování systému prevence.

Příklady dobré praxe a postupy spolupráce naleznete na webových stránkách www.pravonadetstvi.cz.

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

PRÁVO NA DĚTSTVÍ